

Διδαχί

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 89

ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Ματ 19:16-26

Το ζήτημα του πλούτου, είναι αναμφίβολα ένα από τα πιο ακανθώδη και δυσεπίλυτα προβλήματα, που ποτέ δεν έπαψε να απασχολεί τους ανθρώπους όλων των εποχών. Στο ζήτημα αυτό κλήθηκε, σύμφωνα με το ευαγγελικό ανάγνωσμα της 16^{ης} Κυριακής του Ματθαίου, να πάρει θέση ο Ιησούς όταν ρωτήθηκε από κάποιον πλούσιο τι πρέπει να κάνει προκειμένου να κερδίσει την αιώνια ζωή. Η απάντηση όμως του Ιησού **“Αν θέλεις να γίνεις τέλειος, πήγαινε πούλησε τα υπάρχοντά σου και δώσε τα χρήματα στους φτωχούς”** τον έκανε να αποχωρήσει απογοητευμένος.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διαβεβαίωση του Ιησού προς τους ακροατές του ότι: **“Είναι ευκολότερο να περάσει καμήλα από βελονότρυπα, παρά να μπει πλούσιος στη Βασιλεία του Θεού”** είναι μια από τις πιο σκληρές φράσεις που διατύπωσε ποτέ. Όπως ήταν, επομένως, αναμενόμενο, μια τόσο σκληρή αυτή φράση άφησε εμβρόντητους ακόμη και τους μαθητές, οι οποίοι αναρωτήθηκαν αν τελικά είναι δυνατή η σωτηρία.

Πραγματικά, η θέση του Χριστού στο ζήτημα του πλούτου είναι απόλυτη και δεν επιδέχεται παρερμηνεία: πλούτος και χριστιανική πίστη είναι δύο πράγματα ασυμβίβαστα. Ή θα είναι κανείς πλούσιος ή θα είναι χριστιανός. Βέβαια, οι περισσότεροι χριστιανοί ξεπερνούν το δίλημμα αυτό εύκολα, καθώς θεωρούν ότι τα λόγια του Ιησού απευθύνονται σε άρπαγες, εκμεταλλευτές, σε ανθρώπους που δεν διστάζουν να πατήσουν επί πτωμάτων, να πιούν το αίμα του συναθρώπου τους, προκειμένου να συγκεντρώσουν όσο γίνεται περισσότερα χρήματα. Προσεκτικότερη όμως ανάγνωση της περικοπής διαλύει αμέσως τέτοιες ψευδαισθήσεις. Ο συνομιλητής του Ιησού δεν είναι ένας άνθρωπος-τέρας, ένας στυγνός καταπιεστής. Αντίθετα, είναι ένας άνθρωπος πιστός και συνετός που σε όλη τη ζωή του φρόντιζε να τηρεί με επιμέλεια τις εντολές του Θεού και, μάλιστα, ένας άνθρωπος πρόθυμος ίσως να ακολουθήσει υπό ορισμένες προϋποθέσεις τον Χριστό. Ο λόγος, επομένως, για τον οποίο ο Ιησούς μιλάει με τόσο σκληρά λόγια για έναν τέτοιο άνθρωπο θα πρέπει να αναζητηθεί στον τρόπο με τον οποίο κατανοεί ο Χριστός τον πλούτο.

“Πλούσιος” και “φτωχός” είναι δύο όροι τους οποίους πολύ συχνά χρησιμοποιεί ο Ιησούς σε διάφορες παραβολές και λόγους του, προκειμένου να σκιαγραφήσει δύο εκ διαμέτρου αντίθετες καταστάσεις ζωής. Έτσι, οι δύο αυτοί όροι δεν περιγράφουν πάντοτε οικονομικές μόνο καταστάσεις, αλλά έχουν ευρύτερο περιεχόμενο. “Πλούσιος” στην *Καινή Διαθήκη* δεν είναι μόνον αυτός που έχει πολλά αγαθά, αλλά αυτός που στηρίζεται στα αγαθά, αυτός που οχυρώνεται πίσω από τα όποια αγαθά του για να αισθανθεί ασφαλής και σίγουρος, με συνέπεια να πετρώσει η καρδιά του για τον διπλανό του, ο οποίος του είναι τελείως αδιάφορος ή και ανύπαρκτος. Ως αγαθά στην προκειμένη περίπτωση δεν θα πρέπει να νοούνται μόνον τα χρήματα, αλλά κάθε τι, πάνω στο οποίο οι άνθρωποι στηρίζονται, το οποίο θεωρούν ότι τους εξασφαλίζει και τελικά καταντούν απόλυτα εξαρτημένοι από αυτό. Και είναι πάρα πολλά αυτά: είναι οι γνώσεις, η επιστήμη, τα αξιώματα, οι τίτλοι, οι γνωριμίες, τα “μέσα” και ένα σωρό άλλα ακόμα. Υπό αυτήν την έννοια ως “πλούσιος” θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ένας φτωχός, ο οποίος έχει κάνει σκοπό της ζωής του την εξυπηρέτηση του εγώ του, την οικονομική του εξασφάλιση, έστω και αν δεν το πετυχαίνει. Κατ’ αναλογία προς τον όρο “πλούσιος”, ο όρος “φτωχός” δηλώνει συχνά στην *Καινή Διαθήκη* τον άνθρωπο εκείνον ο οποίος στηρίζει την ελ-

πίδα του στον Θεό.

Θεωρούμενα από αυτήν την οπτική γωνία τα πράγματα, είναι προφανές ότι ο όρος “πλούσιος” καλύπτει πολύ ευρύτερο φάσμα ανθρώπων από ό,τι αρχικά φαντάζεται κανείς. Γιατί είναι σχεδόν βέβαιο πως δύσκολα θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι είναι έτοιμος να θυσιάσει κάτι από όσα πέτυχε στη ζωή του, στηριζόμενος στην ελπίδα ότι ο Θεός θα τον βοηθήσει. Όχι να παρακαλέσει τον Θεό να τον βοηθήσει σε κάτι που θέλει να πετύχει, αλλά να εγκαταλείψει κάτι που πέτυχε ήδη, για χάρη του Θεού, για χάρη, δηλαδή, των συνανθρώπων του.

Ίσως πολλοί θεωρούν πως κάτι τέτοιο δεν μπορεί να είναι απαραίτητο, όμως μια ματιά στην κατάσταση του κόσμου σήμερα είναι αρκετή για να δείξει το επείγον του πράγματος. Από τότε που ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο και τον κατέστησε με την ευλογία του κυρίαρχο πάνω στη γη, οι άνθρωποι αυξήθηκαν και πληθύνθηκαν και πραγματικά κατακυριεύσαν τον κόσμο. Όχι όμως όλοι. Η εξουσία που δόθηκε από τον Θεό στον άνθρωπο γρήγορα μετατράπηκε σε καταδυνάστευση και, το χειρότερο, η καταδυνάστευση αυτή ασκείται όχι μόνον πάνω στη φύση, αλλά και στον ίδιο τον άνθρωπο. Είναι, για παράδειγμα, γνωστό ότι το 1/3 του πληθυσμού της γης σήμερα καταναλώνει το 87,5% του παγκόσμιου προϊόντος, τη στιγμή που τα υπόλοιπα 2/3 αρκούνται μόνο στο 12,5%. Αν αναλογιστεί κανείς τι σημαίνουν αυτά τα ποσοστά και τα μετατρέψει σε απόλυτους αριθμούς προκύπτουν φρικιαστικά συμπεράσματα. Από τα 122 εκατομμύρια παιδιά, για παράδειγμα, που υπολογίζεται ότι έρχονται κάθε χρόνο στον κόσμο, τα 12 εκατομμύρια πεθαίνουν τον πρώτο χρόνο της ζωής τους από έλλειψη τροφής και άλλα 5 εκατομμύρια πεθαίνουν στη συνέχεια σε ηλικία 1-4 χρόνων. Αυτό σημαίνει 23 παιδιά το λεπτό. Αυτό σημαίνει ότι από τη στιγμή που άρχισε να διαβάζει κανείς αυτές τις γραμμές μέχρι τώρα έχουν πεθάνει 180 παιδιά και μέχρι να τελειώσει το διάβασμα θα έχουν πεθάνει άλλα 50 παιδιά από πείνα.

Βέβαια, ένας οικονομολόγος θα μπορούσε εύκολα να καταλογίσει αφέλεια σ’ αυτές τις στατιστικές. Και είναι αλήθεια ότι αν ο δυτικός κόσμος απολαμβάνει ένα σχετικά καλό επίπεδο ζωής, αυτό οφείλεται ακριβώς σ’ αυτήν την οικονομική πολιτική που ακολουθείται σε παγκόσμιο επίπεδο. Αλλά σ’ αυτήν την περίπτωση οι χριστιανοί ομολογούν ότι για να ζήσουν αυτοί καλά, πρέπει κάθε λεπτό που περνάει να θυσιάζονται 23 παιδάκια.

Δεν χρειάζεται να είναι κανείς καλός χριστιανός για να αντιληφθεί πόσο απαράδεκτο είναι αυτό.

Η ένσταση βεβαίως παραμένει, καθώς δύσκολα θα μπορούσε να εισηγηθεί κανείς κάποια λύση στο πρόβλημα. Θα μπορούσε όμως από κάπου να αρχίσει κανείς την προσπάθεια. Αυτό που στην πραγματικότητα ζητάει ο Χριστός από το συνομιλητή του είναι να απαρνηθεί ό,τι θεωρεί πολυτιμότερο για τον εαυτό του. Στη σημερινή εποχή ένα σωρό πράγματα θεωρούνται πολυτιμότερα από τα χρήματα. Στην προσωπική κλίμακα των αξιών τού καθένα πολλά πράγματα, όπως η καριέρα, η κοινωνική καταξίωση, ο ελεύθερος χρόνος, κ.ά. κατέχουν σημαντικότερη θέση. Τελικά το να θυσιάσει κανείς κάποια χρήματα, προκειμένου να βοηθήσει κάποιον φτωχό δεν φαίνεται πάντοτε και το δυσκολότερο πράγμα στον κόσμο. Αντίθετα είναι το φθηνότερο κόστος της χριστιανικής του ιδιότητας. Γι' αυτό άλλωστε και το κάνουν όλοι, καλοί και κακοί χριστιανοί και ακόμη και μη χριστιανοί. Όλοι δίνουν κάποια χρήματα σε εκκλησίες, φιλανθρωπικές οργανώσεις, διεθνείς οργανισμούς. Ελάχιστοι όμως είναι εκείνοι που θα ήταν διατεθειμένοι να δώσουν κάτι από τον εαυτό τους, κάτι από τον χρόνο τους, από τις σκέψεις τους.

Αν δει κανείς κάτω από αυτό το πρίσμα τα πράγματα, τότε γίνεται πολύ καλά κατανοητό το γιατί ο Χριστός είναι τόσο απόλυτος, γιατί ζητάει ολόκληρο τον άνθρωπο και όχι απλώς την τήρηση κάποιων εντολών του. Γιατί γνωρίζει ότι όσο ο άνθρωπος, παρά την πίστη του στον Θεό, επιμένει να αναζητά ασφάλεια σε επίγεια στηρίγματα, θα επιλέγει δρόμους και πολιτικές που θα εξουθενώνουν άλλους ανθρώπους. Γνωρίζει όμως ταυτόχρονα ο Χριστός και πόσο δύσκολο είναι για τους ανθρώπους αυτό το ολοκληρωτικό δόσιμο στον Θεό. Και γι' αυτό σπεύδει να διαβεβαιώσει:

Αυτό είναι αδύνατο για τους ανθρώπους· για τον Θεό όμως όλα είναι δυνατά.

Το πρώτο, κατά συνέπεια, ζητούμενο για τον σύγχρονο χριστιανό είναι να συνειδητοποιήσει το πραγματικό νόημα της χριστιανικής του ταυτότητας. Να αφήσει λίγο χώρο στον Θεό, να τον εμπιστευτεί λίγο παραπάνω από όσο τον εμπιστευόταν χθες και προχθές, και ο Θεός σίγουρα θα βρει τον τρόπο να ανοίξει δρόμους που μέχρι χθες φάνταζαν απίθανοι.

M.K.